

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การรับรู้ของนักสหวิชาชีพในการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ของนักสหวิชาชีพต่อการพิทักษ์คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงและเด็กหญิงในครอบครัว ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงาน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารควบคู่กับการวิจัยภาคสนาม โดยรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 ราย และนำผลการศึกษามาวิเคราะห์ด้วยการอภิปรายเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในแต่ละวิชาชีพเกี่ยวกับการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิสตรีที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พบว่า คดีความผิดเกี่ยวกับเพศ นักสหวิชาชีพให้ความสำคัญต่อความละเอียดอ่อนทางเพศภาวะในกรณีการทำร้ายทางเพศที่พอเป็นผู้กระทำต่อลูกสาว ส่วนกรณีการทำร้ายทางเพศระหว่างสามี-ภรรยา ยังเห็นว่ามีรายละเอียดที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ส่วนคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ยังมีภาพเหมารวมต่อคดีการทำร้ายร่างกายระหว่างสามี-ภรรยา ว่าเป็นเรื่องส่วนตัวผิวเมื่อยทะเลาะกัน สำหรับการล่วงละเมิดทางเพศต่อคนรับใช้หรือผู้มาอาศัยในบ้าน นักสหวิชาชีพส่วนหนึ่งพิจารณาความสัมพันธ์และความผูกพันในครอบครัวจากพฤติการณ์เป็นเฉพาะกรณี ขณะที่อีกส่วนหนึ่งพิจารณาความสัมพันธ์เชิงอำนาจในครอบครัว ส่วนคดีความผิดเกี่ยวกับการบังคับค้าประเวณีและการค้ามนุษย์ นักสหวิชาชีพเห็นว่ากฎหมายฉบับนี้ ควรคุ้มครองความรุนแรงในครอบครัวที่เป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจในลักษณะอ่อนโยน หรือเป็นการครอบงำเพื่อให้ทำการใด ๆ ที่มีขอบด้วยกฎหมายด้วย

ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของนักสหวิชาชีพตามกฎหมาย พบข้อจำกัดจากข้อกฎหมาย และแนวทางปฏิบัติเรื่องการรับเรื่องทุกข์และการไกล่เกลี่ย ปัญหาเจตคติของผู้ปฏิบัติงานต่อการมองเหยื่อที่เป็นผู้หญิงในคดีทางเพศ และคดีการทำร้ายร่างกายระหว่างสามี-ภรรยา ที่ยังพบภาพเหมารวมทางความคิดว่าเป็นคดีผิว-เมื่อยทะเลาะกันแล้วคืนดีกันไม่ร้ายแรง ผู้หญิงถูกกระทำซ้ำในกระบวนการยุติธรรม ความยากในการสืบค้นและรวบรวมพยานหลักฐาน กับระยะเวลาดำเนินการที่กฎหมายกำหนด ขาดความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายและองค์ความรู้เฉพาะด้าน และการบริหารจัดการองค์กรเพื่อรองรับงานตามกฎหมายนี้ ผลการศึกษาข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามกฎหมาย และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อการป้องกัน

และแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว พบว่าควรมีการพัฒนางานระดับนโยบาย งานระดับปฏิบัติการ และงานเครือข่ายระดับท้องถิ่น ส่วนการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว พบข้อเสนอต่อการพัฒนาระบบการป้องกันและเฝ้าระวัง การพัฒนากระบวนการทำงานสหวิชาชีพ และการพัฒนามาตรฐานการทำงานของนักสหวิชาชีพ

จากผลการศึกษา ผู้ศึกษามีความเห็นต่อการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อการนำมุมมองมิติหญิงชายในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดอ่อนเรื่องเพศภาวะแก่นักสหวิชาชีพ โดยพัฒนาทักษะในการทำงานของนักสหวิชาชีพในการคุ้มครองผู้หญิงและเด็กหญิงที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว พัฒนาความรู้เกี่ยวกับความละเอียดอ่อนทางเพศภาวะในกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมแก่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ควรมีมาตรการพิเศษเพื่อคุ้มครองผู้หญิงและเด็กหญิงที่ตกเป็นเหยื่อ พัฒนาทักษะและมาตรการในการไกล่เกลี่ยที่คำนึงถึงความละเอียดอ่อนทางเพศภาวะแก่นักสหวิชาชีพและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้อง และส่งเสริมบทบาทของเครือข่ายองค์กรเอกชน